

# **“Asiya Avtomobil Yolları Şəbəkəsi haqqında” Hökumətlərarası Sazişin təsdiq edilməsi barədə**

## **AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU**

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**:

I. “Asiya Avtomobil Yolları Şəbəkəsi haqqında” 2004-cü il aprelin 28-də Şanxay şəhərində imzalanmış Hökumətlərarası Saziş (həmin Sazişə dair Azərbaycan Respublikasının bəyanatı ilə birlikdə) təsdiq edilsin.

II. Bu Qanun dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

**İlham ƏLİYEV,**  
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 5 aprel 2005-ci il  
№ 878-IIQ

## **Asiya Avtomobil Yolları Şəbəkəsi haqqında Hökumətlərarası**

### **SAZİŞ**

Razılığa gələn tərəflər,

Asiya və Asiya ilə digər qonşu regionlar arasında beynəlxalq avtomobil daşımalarının təşviq olunması və inkişaf etdirilməsi zərurətini etiraf edərək,

Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinin formalaşdırılması və istismarı sahəsində Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Asiya və Sakit okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyasının üzv dövlətləri arasındakı əməkdaşlığı nəzərə alaraq,

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Asiya və Sakit okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyasının üzvləri arasında əlaqələrin möhkəmləndirilməsi və beynəlxalq ticarətin və turizmin təşviq olunması üçün təcrübədə səmərəli beynəlxalq qarışıq daşımaların tətbiq edilməsini nəzərə alaraq, Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinin beynəlxalq daşımalar və ətraf mühitin qorunması tələblərinə uyğun olaraq inkişaf etdirilməsinin zəruri olduğunu hesab edərək,

Asiya daxilində və Asiya ilə qonşu regionlar arasında beynəlxalq avtomobil daşımalarının planlaşdırılması, inkişaf etdirilməsi və təkmilləşdirilməsi üzrə birgə səyləri davam etdirərək, aşağıdakılar barəsində razılığa gəldilər:

#### **M a d d ə 1**

### **Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinin təsdiq edilməsi**

Bundan sonra “Tərəflər” adlanacaq Razılığa gələn Tərəflər, öz dövlətdaxili proqramları çərçivəsində həyata keçirmək istədikləri və beynəlxalq əhəmiyyəti olan avtomobil yolları marşrutlarının inkişafı üzrə əlaqələndirilmiş plan kimi, bu Sazişin 1 sayılı əlavəsində təsvir olunmuş və bundan sonra “Asiya avtomobil yolları şəbəkəsi” adlanacaq təklif olunmuş avtomobil yolları şəbəkəsini təsdiq edirlər.

#### **Maddə 2**

### **Asiya avtomobil yolları şəbəkəsi anlayışı**

I Əlavədə təsvir edilmiş Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinə, Asiyadan keçən, o cümlədən

əhəmiyyətinə görə, əsas hissəsi birdən artıq subregiondan keçən yollar; subregionlardan keçən marşrutlar, o cümlədən onları qonşu subregionlarla birləşdirən marşrutlar və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Asiya və Sakit okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyasının üzv dövlətlərinin ərazisindən keçən şose yolları daxildir.

### Maddə 3

#### **Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinin inkişaf etdirilməsi**

Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinin marşrutları bu Sazişin II Əlavəsində qeyd olunmuş təsnifata və layihələndirmə normalarına uyğunlaşdırılır.

### Maddə 4

#### **Asiya avtomobil yolları şəbəkəsi marşrutlarının nişanlanması**

1. Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinin marşrutları bu Sazişin III Əlavəsində qeyd olunmuş yol nişanı ilə nişanlanır.

2. Bu Sazişin III Əlavəsində təsvir edilmiş nişanlara uyğun gələn yol nişanları, bu Sazişin 6-cı maddəsinin müddəalarına uyğun olaraq Sazişin müvafiq dövlətə münasibətdə qüvvəyə mindiyi tarixdən etibarən beş (5) il müddətində Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinin bütün marşrutları üzrə quraşdırılır.

### Maddə 5

#### **Sazişin imzalanma proseduru və iştirakçısı olmaq qaydası**

1. Bu Saziş Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Asiya və Sakit okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyasının üzvü olan dövlətlər üçün 26-28 aprel 2004-cü il tarixlərində Çinin Şanxay şəhərində, sonradan isə 1 may 2004-cü ildən 31 dekabr 2005-ci ilə qədər Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nyu-Yorkdakı Mərkəzi Qərargahında imzalanmaq üçün açıqdır,

2. Həmin Dövlətlər bu Sazişin aşağıdakı qaydada iştirakçısı ola bilər:

a) son imzalama;

b) ratifikasiya, qəbul və ya təsdiq etmək şərtilə, ratifikasiya, qəbul və ya təsdiqlə müşayiət olunan imzalama;

c) qoşulma;

3. Ratifikasiya, qəbul, təsdiq və ya qoşulma, lazımi qaydada tərtib edilmiş sənədin Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibinə saxlanca verilməsi vasitəsilə həyata keçirilir.

### Maddə 6

#### **Sazişin qüvvəyə minməsi**

1. Bu Saziş, 5-ci maddənin 2-ci bəndinə uyğun olaraq, ən azı səkkiz (8) dövlətin hökumətinin Sazişlə öhdəlikli olması haqqında razılıqlarını ifadə etdikləri gündən doxsan gün sonra qüvvəyə minir.

2. Sazişin qüvvəyə minməsi şərtləri təmin edildiyi tarixdən sonra Sazişi imzalamış və ya ratifikasiya, qəbul, təsdiq etmə və ya qoşulma haqqında sənədi saxlanca vermiş hər bir dövlətə münasibətdə Saziş, müvafiq sənədin həmin dövlət tərəfindən yekun imzalanmasından və saxlanca verilməsindən doxsan (90) gün sonra qüvvəyə minir.

### Maddə 7

#### **Asiya avtomobil yolları üzrə İşçi Qrupu**

1. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Asiya və Sakit okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyası bu Sazişin həyata keçirilməsinə nəzarət etmək və ona edilməsi təklif olunan istənilən düzəlişi nəzərdən keçirmək üçün Asiya avtomobil yolları üzrə işçi Qrupunu yaradır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Asiya və Sakit okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyasının bütün üzv dövlətləri həmin işçi Qrupunun üzvləridirlər.

2. İşçi Qrupu öz iclaslarını iki ildə bir dəfə keçirəcəkdir. Eyni zamanda, istənilən Tərəf katibliyə ünvanlanmış bildiriş vasitəsilə İşçi Qrupunun xüsusi iclasının çağırılması xahişi ilə müraciət edə bilər. Əgər Tərəflərin ən azı üçdə biri, Katiblik tərəfindən bildiriş verilən tarixdən etibarən dörd (4) aylıq müddət ərzində xüsusi iclasın çağırılması təklifinə öz razılıqlarını bildirərsə, katiblik İşçi Qrupunun bütün üzvlərini daxil olmuş xahiş barəsində və xüsusi iclasın çağırılması haqqında məlumatlandırır.

## Maddə 8

### **Sazişin əsas mətninə düzəlişlərin edilməsi qaydası**

1. Bu Sazişin əsas mətninə bu maddədə qeyd olunmuş qaydalara uyğun olaraq düzəlişlər edilə bilər.

2. İstənilən Tərəf bu Sazişə düzəlişlərin edilməsini təklif edə bilər.

3. Edilməsi təklif olunan istənilən düzəlişin mətni, həmin düzəlişin qəbul edilməsi nəzərdə tutulan İşçi Qrupunun iclasının başlanmasına ən azı qırx beş (45) gün qalmış katiblik tərəfindən İşçi Qrupunun bütün üzvlərinə göndərilir.

4. Düzəliş Asiya avtomobil yolları üzrə İşçi Qrupu tərəfindən Tərəflərin səsvermədə olan və iştirak edən üçdə iki hissəsinin əksəriyyətinin səs verməsi ilə təsdiqlənir. Katiblik təsdiq edilmiş düzəlişi, qəbul edilməsi üçün bütün Tərəflər arasında yayacaq Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibinə göndərir.

5. Bu maddənin 4-cü bəndinə uyğun olaraq, qəbul edilmiş düzəliş bütün Tərəflərin onu qəbul etməsindən on iki (12) ay sonra qüvvəyə minir. Düzəliş, onun qüvvəyə minməsindən əvvəl onu qəbul etmədiyini bəyan edən Tərəflər istisna olmaqla, bütün Tərəflərə münasibətdə qüvvəyə minir. Bu bəndə müvafiq olaraq qəbul edilmiş düzəlişi qəbul etməməsi haqqında bəyanat vermiş istənilən Tərəf bundan sonra istənilən zaman belə düzəlişi qəbul etməsi haqqında sənədini Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibinə saxlanca verə bilər. Belə dövlətə münasibətdə düzəliş, qeyd olunan sənədin saxlanca verildiyi tarixdən on iki (12) ay sonra qüvvəyə minir.

## Maddə 9

### **Sazişin I Əlavəsinə düzəlişlərin edilməsi proseduru**

1. Bu Sazişin I Əlavəsinə bu maddədə nəzərdə tutulmuş prosedura uyğun olaraq düzəlişlər edilə bilər.

2. Beynəlxalq sərhəd keçidini dəyişməyən daxili trassaya aid olan düzəlişlər istisna olmaqla, istənilən Tərəf bilavasitə aidiyyəti qonşu dövlətlərlə məsləhətləşmələr apardıqdan sonra və konsensusa nail olmaqla düzəlişlərin edilməsini təklif edə bilər.

3. Təklif olunan istənilən düzəlişin mətni, Katiblik tərəfindən İşçi Qrupunun bütün üzvləri arasında onun qəbul edilməsi nəzərdə tutulan İşçi Qrupunun iclasına ən azı qırx beş (45) gün qalmış yayılır.

4. Düzəliş Asiya avtomobil yolları üzrə İşçi Qrupu tərəfindən Tərəflərin səsvermədə olan və iştirak edən üçdə iki hissəsinin əksəriyyətinin səs verməsi ilə təsdiqlənir, Katiblik təsdiq edilmiş düzəlişi, onun qəbul edilməsi üçün bütün Tərəflər arasında yayacaq Birləşmiş Millətlər

Təşkilatının Baş katibinə göndərir.

5. Bu maddənin 4-cü bəndinə uyğun olaraq təsdiq edilmiş düzəliş qəbul edilmiş hesab edilir, bu şərtlə ki, bilavasitə aidiyyəti Tərəflərdən hər hansı biri bildirişin göndərildiyi gündən etibarən altı (6) ay ərzində həmin düzəlişə etiraz etməsi haqqında Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibinə bildirməmiş olsun.

6. Bu maddənin 5-ci bəndinə uyğun olaraq təsdiq edilmiş düzəliş, bu maddənin 5-ci bəndində göstərilən altı (6) aylıq müddətin başa çatdığı gündən etibarən üç ay sonra bütün Tərəflər üçün qüvvəyə minir.

7. Bilavasitə aidiyyəti olan Tərəflər aşağıdakılardır:

a) Asiya avtomobil yollarının marşrutlarına yeni marşrut daxil edildikdə və ya mövcud marşrut dəyişdirildikdə, əksər hissəsi birdən artıq subregiondan keçən həmin marşrutun keçdiyi ərazi üzrə istənilən Tərəf; və

b) subregionlar daxilində Asiya avtomobil yollarının marşrutlarına, o cümlədən qonşu subregionları birləşdirən marşrutlara və üzv dövlətlərin ərazisindən keçən marşrutlara yeni marşrut daxil edildikdə və ya mövcud marşrut dəyişdirildikdə, həmin marşrutun və ya həmin yeni və ya dəyişilməli olan marşrutla birləşən və əsas hissəsi birdən artıq subregiondan keçən Asiya avtomobil yolları marşrutunun keçdiyi dövlətlə həmsərhəd olan və müraciət etmiş istənilən Tərəf. Bu bəndin məqsədləri üçün həmsərhəd olan Tərəf kimi, həmçinin ərazisində, əksər hissəsi birdən artıq subregiondan keçən, Asiya avtomobil yolları marşrutunda və ya yuxarıda qeyd olunan marşrutlarda yerləşən son dəniz nəqliyyatı məntəqələri olan iki Tərəf başa düşülür.

8. Bu maddənin 5-ci bəndi üzrə etirazlara baxılması məqsədilə Katiblik, düzəlişin mətni ilə birlikdə, düzəlişə bilavasitə aidiyyəti olan Tərəflərin siyahısını Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibinə təqdim edir.

#### Maddə 10

#### **Sazişin II əlavəsinə və III Əlavəsinə düzəlişlərin edilməsi proseduru**

1. Bu Sazişin II Əlavəsinə və III Əlavəsinə bu maddədə nəzərdə tutulan prosedura uyğun olaraq düzəlişlər edilə bilər.

2. İstənilən Tərəf düzəlişlərin edilməsini təklif edə bilər.

3. Təklif olunan istənilən düzəlişin mətni, Katiblik tərəfindən İşçi Qrupunun bütün üzvləri arasında onun qəbul edilməsi nəzərdə tutulan İşçi Qrupunun iclasına ən azı qırx beş (45) gün qalmış yayılır.

4. Düzəliş Asiya avtomobil yolları üzrə İşçi Qrupu tərəfindən Tərəflərin səsvermədə olan və iştirak edən üçdə iki hissəsinin əksəriyyətinin səs verməsi ilə təsdiqlənir. Katiblik təsdiq edilmiş düzəlişi, onun qəbul edilməsi üçün bütün Tərəflər arasında yayacaq Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibinə göndərir.

5. Bu maddənin 4-cü bəndinə uyğun olaraq təsdiq edilmiş düzəliş qəbul edilmiş hesab edilir, bu şərtlə ki, Tərəflərin üçdə birindən az olan hissəsi, bildirişin göndərildiyi gündən etibarən altı (6) ay ərzində həmin düzəlişə etiraz etməsi haqqında Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibinə bildirməmiş olsun.

6. Bu maddənin 5-ci bəndinə uyğun olaraq təsdiq edilmiş düzəliş, bu maddənin 5-ci bəndində göstərilən altı (6) aylıq müddətin başa çatdığı gündən etibarən üç ay sonra bütün Tərəflər üçün qüvvəyə minir.

#### Maddə 11

#### **Qeyd-şərtlər**

14-cü maddənin 5-ci bəndində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla, bu Sazişin heç bir müddəasına qeyd-şərt edilə bilməz.

## Maddə 12 **Sazişdən çıxma**

İstənilən Tərəf Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibinə ünvanlanmış yazılı bildiriş göndərməklə bu Sazişdən çıxma bilər. Çıxma, Baş katibin həmin bildirişi aldığı gündən bir (1) il sonra qüvvəyə minir.

## Maddə 13 **Sazişin qüvvədən düşməsi**

Tərəflərin sayı hər hansı ardıcıl olan on iki (12) aylıq müddət ərzində səkkizə (8) çatmazsa, Saziş qüvvədən düşür.

## Maddə 14 **Mübahisələrin tənzimlənməsi**

1. İki və ya bir neçə Tərəf arasında bu Sazişin təfsiri və ya tətbiqi ilə bağlı yaranmış mübahisə və Tərəflərin danışıqlar və ya məsləhətləşmələr yolu ilə tənzimləyə bilmədikləri istənilən mübahisə, mübahisə Tərəflərindən hər hansı birinin xahişi ilə münsiflər araşdırmasına təqdim edilir və bu məqsədlə mübahisə Tərəfləri arasında qarşılıqlı razılaşma ilə seçilmiş bir və ya bir neçə münsifin müzakirəsinə verilir. Mübahisə Tərəfləri, araşdırma haqqında xahişin edildiyi tarixdən sonra üç (3) ay ərzində münsif və ya münsiflərin təyin edilməsində razılığa gələ bilmədikdə, həmin Tərəflərdən hər hansı biri mübahisənin veriləcəyi bir münsifi təyin etmək üçün Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibinə müraciət edə bilər.

2. Bu maddənin 1-ci bəndinə uyğun olaraq təyin edilmiş münsif və ya münsiflərin tövsiyələri, mahiyyət etibarilə icbari olmadıqda, mübahisə Tərəflərinin yeni mülahizələri üçün əsas olmalıdır.

3. Qarşılıqlı razılaşma ilə mübahisə Tərəfləri əvvəlcədən razılığa gələ bilərlər ki, münsif və ya münsiflərin tövsiyələri onlar üçün icbaridir.

4. Bu maddənin 1, 2 və 3-cü bəndləri mübahisə Tərəfləri arasında qarşılıqlı razılaşdırılmış digər mübahisə tənzimləməsi üsullarını istisna edən müddəa kimi təfsir edilmir.

5. İstənilən dövlət son imzalama və ya ratifikasiya, qəbul, təsdiq və ya qoşulma haqqında sənədini saxlanca verən zaman bu maddənin münsiflər araşdırmasına aid olan müddəaları ilə öhdəlikli olmadıqları haqqında qeyd-şərt edə bilərlər. Digər Tərəflər belə qeyd-şərt etmiş istənilən Tərəfə münasibətdə bu maddənin münsiflər araşdırmasına aid olan müddəaları ilə öhdəlikli hesab edilmirlər.

## Maddə 15 **Sazişin tətbiqində məhdudiyətlər**

1. Bu Sazişin heç bir müddəası Tərəflərdən hər hansı birinin Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsinə uyğun gələn tədbiri görməsinə mane olan və özünün xarici və ya daxili təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün zəruri hesab etdiyi yaranmış vəziyyətlə məhdudlaşdıran müddəa kimi təfsir edilmir.

2. Tərəf özünün büdcəsi və digər maliyyə növləri çərçivəsində və özünün qanunlarına və qaydalarına uyğun olaraq, bu Sazişə əsasən Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinin inkişafı üçün

hər cür mümkün səyləri göstərməyə çalışır.

3. Bu Sazişin heç bir müddəası istənilən Tərəfin malların və sərnişinlərin öz ərazisindən yerdəyişməsinə icazə verən öhdəliyi üzərinə qoyan müddəa kimi təfsir edilmir.

#### Maddə 16

##### **Tərəflərin məlumatlandırılması**

7, 8, 9 və 10-cu maddələrdə nəzərdə tutulan bildirişlərə və bu Sazişin 14-cü maddəsində nəzərdə tutulan qeyd-şərtə əlavə olaraq, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibi Tərəfləri və 5-ci maddədə göstərilən digər Dövlətləri aşağıdakılar barəsində məlumatlandırır:

a) 5-ci maddəyə uyğun olaraq, son imzalama, ratifikasiya, qəbul, təsdiq və qoşulma haqqında;

b) 6-cı maddəyə uyğun olaraq, bu Sazişin qüvvəyə mindiyi tarix haqqında;

c) 8-ci maddənin 5-ci bəndinə, 9-cu maddənin 6-cı bəndinə və 10-cu maddənin 6-cı bəndinə uyğun olaraq, bu Sazişə edilmiş düzəlişlərin qüvvəyə mindiyi tarix haqqında;

d) 12-ci maddəyə əsasən çıxmaq haqqında;

e) 13-cü maddəyə əsasən bu Sazişin ləğv edilməsi haqqında.

#### Maddə 17

##### **Sazişə edilmiş əlavələr**

Sazişə I, II, III əlavələr bu Sazişin ayrılmaz hissəsini təşkil edir.

#### Maddə 18

##### **Sazişin Katibliyi**

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Asiya və Sakit okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyası bu Sazişin Katibliyi kimi çıxış edir.

#### Maddə 19

##### **Sazişin Baş katibə saxlanca verilməsi**

Bu Sazişin əsl, onun lazımı qaydada təsdiq edilmiş nüsxələrini Sazişin 5-ci maddəsində göstərilən dövlətlərə ötürən Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibinə saxlanca verilir.

Bunun təsdiqi olaraq, bunun üçün lazımı qaydada müvəkkil edilmiş aşağıda imza edənlər bu Sazişi imzaladılar.

Mətnləri Çin, ingilis və rus dillərində, mətnin hər üçü autentik olaraq eyni qüvvəyə malik olan əsl nüsxə iki min dördüncü il aprel ayının iyirmi altıncı günündən etibarən Çinin Şanxay şəhərində imzalanmaq üçün açıqdır.

**ƏLAVƏ I**

#### **ASIYA AVTOMOBİL YOLLARI**

1. Asiya avtomobil yollar şəbəkəsinə, Asiya daxilində beynəlxalq əhəmiyyətli marşrutlar, o cümlədən: Şərqi və Şimal-Şərqi Asiya, Cənubi və Cənub-Qərbi Asiya, Cənub-Şərqi Asiya və Şimali və Mərkəzi Asiya kimi birdən artıq subregiondan keçən marşrutlar; subregionlar daxilindəki marşrutlar, o cümlədən onları qonşu subregionlarla birləşdirən marşrutlar, habelə üzv dövlətlərin ərazisi daxilində (a) paytaxtlara, (b) əsas sənaye və kənd təsərrüfatı

mərkəzlərinə, (c) əsas hava, dəniz və çay limanlarına, (d) əsas konteyner terminallarına və depolara və (e) əsas turizm mənbələrinə çıxışı olan marşrutlar daxildir.

2. Marşrut nömrələri bir, iki və ya üç rəqəmli "Asiya avtomobil yolları" mənasını daşıyan "AH" hərfləri ilə başlayır.

3. 1-dən 9-dək olan bir rəqəmli nömrələrlə əsas etibarilə birdən artıq subregiondan keçən Asiya avtomobil yolları marşrutları göstərilir.

4. İki və üç rəqəmli nömrələr aşağıda göstəriləyi kimi, subregionlar daxilindəki marşrutları, o cümlədən onları qonşu subregionlarla birləşdirən marşrutları və üzv dövlətlərin daxilindəki şose yolları marşrutlarını qeyd etmək üçün göstərilir:

a) 10-29 və 100-299 nömrələri ilə Cənub-Şərqi Asiya, o cümlədən Bruney-Darəssalam, Vyetnam, Kamboca, İndoneziya, Laos Xalq Demokratik Respublikası, Malayziya, Myanmar, Sinqapur, Tailand və Filippin subregionunda yerləşən marşrutlar göstərilir;

b) 30-39 və 300-399 nömrələri ilə Şərqi və Şimal-Şərqi Asiya, o cümlədən Çin, Koreya Xalq Demokratik Respublikası, Monqolustan, Koreya Respublikası, Rusiya Federasiyası (Uzaq Şərq) və Yaponiya subregionunda yerləşən marşrutlar göstərilir;

c) 40-59 və 400-599 nömrələri ilə Cənubi və Cənub-Qərbi Asiya, o cümlədən Banqladeş, Butan, Hindistan, Nepal, Pakistan və Şri-Lanka subregionunda yerləşən marşrutlar göstərilir;

d) 60-89 və 600-899 nömrələri ilə Şimali, Mərkəzi və Cənub-Qərbi Asiya, o cümlədən Əfqanıstan, Azərbaycan, Ermənistan, Gürcüstan, İran İslam Respublikası, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Rusiya Federasiyası<sup>1</sup>, Tacikistan, Türkiyə, Türkmənistan və Özbəkistan subregionunda yerləşən marşrutlar göstərilir.

### Asiya avtomobil yolları marşrutlarının

#### SİYAHISI

Birdən artıq subregiondan keçən Asiya avtomobil yolları marşrutu

Marşrutun nömrəsi	Marşrut
AH1	Tokio - Fukuoka - Bərə - Pusan - Kyonju - Tequ - Tedjon - Seul – Musan – Qeson - Pxenyan - Sinuycu - Dadonq - <u>Şenyan</u> - <u>Pekin</u> - Şitzətçjuan - Çençjou - Sinyan-Uxan - Çanşa - Syantan - <u>Ouançjou</u> - (Şençjen) – Nannin – Yuiquan - Xungi - Donqdanq - Hanoy - Nyatranq - Byenxoa - (Vunqtay) – Xoşimin – Mokbay - Bavet - Pnompen - Poypet - Aranyapratet- Kabinburi Xinkond - Banqpain - (Banqkok) - Nakxonsavan - Tak - Mesot - Myavadi - Payaci - (Yanqon) - Meyktila - Mandalay - Tamu - Morex - İmpxal - Koxima - Dimapur - Naqaon - Corabad (Quvaxati) - Şillonq-Dauki - Tamabil - Silxet - Kaçpu - Dəkkə - Cəssur - Benapol - Banqaon-Kolkata – Barxi – Kanpur - Aqra - Dehli - Attari - Uaqa - Laxor - Ravalpindi (İslamabad) - Həsən-Abdal - Pişəvər - Torxam - Kabul - Kandaqar - Dilərəm - Corat - İslamqala - Dokhərun - Məşhəd - Səbzəvar - Damğan - Səmnan-Tehran - Qəzvin - Təbriz - Eyvoqlı - Bazarqan - Qurbulaq - Doğubayazit - Askale - Refafiye - Sivas - Ankara - Gerece - İstanbul - Kapıkule - Bolqarıstan sərhədi
AH2	Dənpasar - Surəbayə - Surakarta - Semaranq - Çikampek - (Bandunq) - Cakarta - (Merak) - bərə - Sinqapur - Sinay-Utara - Seremban - Kuala-Lampur – Batteruert - Bukit-Kayu - Xitam - Sadao - Xatyay - Banqkok - Banqpain -

	Nakxonsavan Tak - Çianqray - Mesay - Taçilek - Kyainqtonq - Meyktila - Mandalay - Tamu - Morex - İmpxal - Koxima - Dimapur - Naqaon - Corabad (Quvaxati) - Şillonq - Daoki - Tamabil - Silxet - Kaçpur - Dəkkə - Xatikamrul - Banqlabandxa - Siliquri - Kakarbxitta - Patxlaya - Narayanqxat - Koxalpur - Maxendranaqar - Bramxadev Mandi - Binbasa - Rampur - Dehli - Attari - Uaqa - Laxor - Multan - Rori - Ketta - Taftan - Mircavaveh - Zaxedan - Kərman - Anar - Yazd - Sələfçeğan - Tehran - Saveh - Həmədan - Xosrovi
AH 3	Ulan-Ude - Kahta - Altanbulaq - Darxan - Ulan-Bator - Nalayxa - Çoyır - Sayn-şənd - Zamin-Ud-Eranxot - Pekin - Tanqu - Şanxay - Xançjou - Nyançan - Syantan - Quyyan - Kunmin - Tsinxun - (Daluo - Monqla - Kyainqtonq) - Moxan - Boten - Natıy - Xuaysay - Çianqxonq - Çianqray
AH 4	Novosibirsk - Barnaul - Taşanta - Ulanbayşint - Hovd - Yarantray - Urumçi - Kaşi - Honqiraf - Xunjerab - Həsənabdəl - Ravalpindi (İslamabad) - Laxor - Multan - Rori - Heydərabad - Kəraçi
AH 5	<u>Şanxay</u> - <u>Nanjinq</u> - <u>Sinyan</u> - <u>Lançjou</u> - <u>Tulfan</u> - <u>Urumçi</u> - Kuitun - Cinge - Xorqos - Almatı - Kaskelen - Korday - Georgiyevka - Bişkək - Karabalta - Çaldovar - Merke - Şimkent - Jibek Joli - Çernyavka - Daşkənd - Sırdərya - Səmərqənd - Nəvai - Buxara - Ələt - Fərap - Türkmənəbad - Man - Tedjen - Aşqabad - Serdar - Türkmənbaşı - bərə - Bakı - Ələt - Qazıməmməd - Gəncə - Qazax - Qırmızı Körpü - Tbilisi - Mtsxeta - Xaşuri - Senaki - Poti - (Bolqarıstana, Rummiyaya, Ukraynaya qədər bərə) - Batumi (Bolqarıstana, Rumıniyaya, Ukraynaya qədər bərə) - Sarpi - Trabzon - Samsun - Merzifon - Gerede - İstanbul - Kapıkule - Bolqarıstan sərhədi
AH 6	Pusar - Kyonju - Kanqnunq - Kanson - Koson - Vonsan - (Pxenyan) - Çonjin - Sonbon - Hasan - Razdolnoye - (Vladivostok - Naxodka) - Ussuriysk - Poqraniçnyı - Suyfenxe - <u>Harbin</u> - <u>Sisixar</u> - <u>Mançjouli</u> - Zabaykalsk - Çita - Ulan - Ude - İrkutsk - Krasnoyarsk - Novosibirsk - Omsk - İssilkul - Karaquqa - Petropavlovsk - Çistoye Petuxovo - Çelyabinsk - Ufa - Samara - Moskva - Krasnoye - Belorusiyanın sərhədi
AH7	Yekaterinburq - Çelyabinsk - Troysk - Kaerak - Kostanay - Astana - Karaqanda - Burubaytal - Merke - Çaldovor - Kara Balta - Oş - Əndican - Daşkənd - Sırdərya - Xavast - Xucand - Düşənbə - Nijniy Pandj - Şirxan - Poxumri - Djebul-Saredj - Kabul - Kandaqar - Spinboldaq - Çaman - Ketta - Kalat - Kəraçi
AH 8	Finlandiyanın sərhədi - Torpinovka - Vıborq - Sankt-Peterburq - Moskva - Tambov - Borisoglebsk - Volqoqrad - Həştərxan - Xasavyurt - Mahaçkala - Kazrnalyarskiy - <u>Samur</u> - <u>Sumqayıt</u> - Bakı - Biləsuvar - Astara - Rəşt - Qəzvin - Tehran - Salveh - Əhvaz - Bəndər-Emam

**Subregionlar daxilindəki Asiya avtomobil yolları marşrutları, o cümlədən onları qonşu subregionlarla birləşdirən marşrutlar və üzv dövlətlərin daxilində yerləşən Asiya avtomobil yolları**

### MARŞRUTU

Marşrutun	Marşrut
-----------	---------



nömrəsi	
<b>Cənub-Şərqi Asiya</b>	
AH 11	Ventyan - Banlao - Txakhek - Seno - Paksa - Veanqşam - Tranpeanqreal - Stmqtraenq - Kratiye - Pnompen - Sianukvil
AH 12	Natiy - Udomsay - Pakmonq - Luanqprabanq - Ventyan - Txanalenq - Nonqxay - Udonqxani - Kxonken - Nakxonraçaşima - Xinkonq
AH 13	Udomsay - Muanqnqm - Xuaykon - Uttaradit - Pxitsanulok - Nakxonsavan
AH 14	Xayfon - Hanoy - Vyetri - Laokay - Xekou - Kun - Ruili - Muse Laşio - Mandalay
AH 15	Vin - Kaotreo - Keonia - Banlao - Txakhek - Nakxonpxanom - Udontxani
AH 16	Donqxa - Laobao - Densavan - Seno - Savannaxet - Maukxdaxan - Kxonken - Pxitsanulok - Tak
AH 18	Xatyay - Sunqaykolok - Rantau-Pandjanq - Kota - Baru - Kuantan - Cohor - Bahru - Cohor Bahru bəndi
AH 19	Nakxonratçasima - Kabinburi - Lemçabanq - Çonburi - Banqkok
AH25	Banda Açeh - Medan - Tebintingi - Dumay - Pekanbaru - Cambi - Palembang - Tancunq - Karanq - Bakauxeni - bərə - Merak
AH26	Laoaq - Manila - Leqaspi - Matnoq - bərə - Allen - Takloban - (Ormok - (bərə) - Sebu) - Liloan - bərə - Suriqao - Davao - (Kaqayan de Oro) - Xeneral Santos - Zamboanqa
<b>Şərqi və Şimal-Şərqi Asiya</b>	
AH 30	Ussuriysk - Xabarovsk - Beloqorsk - Çita
AH 31	Beloqorsk - Blaqoveşensk - Xeyxe - Xarbin - Çançun - Şenyan - Dalyan
AH32	Sonbonq - Vondjonq - Tsuanxe - Xunçun - Çançun - Arşan - Numruq - Sumber - Çoybalsan - Ondorxan - Nalayxa - Ulan-Bator - Ulyastay - Hovd
AN33	<u>Xarbin-Tuntszvan</u>
AH 34	<u>Lvanlunqan - Cienciou - Sian</u>
<b>Cənubi Asiya</b>	
AH41	Myanma sərhədi - Teknaf - Koks-Bazar - Çittaqonq - Kaçpur - Dəkkə - Xatikamrul - Cəssure - Monqla
AH42	<u>Lançjou - Sinin - Oolmud - Lxasa</u> - Çjanmu - Kodari - Katmandu - Narayanqat - Patxlaya - Birqandj - Raksaul - Piprakotxi Müzəffərpur - Barauni - Barxi
AH43	Aqra - Qvalior - Naqpur - Heydərabad - Banqalor - Krişnagiri - Maduray - Dxanuşkodi - bərə - Talaymannar - Dambulla - Kuruneqala (Kandi) - Kolombo - Matara
AH44	Blasor - Bxubanesvar - Trinkomali - Dambulla
AH45	Kolkata - Xaraqpur - Visakxapatnam - Vidjayavada - Çennay - Krişnagiri Banqalor
AH46	Xaraqpur - Naqpur - Dxule
AH 47	Qvalior - Dxule - Txane (Mumbay) - Banqalor
AH48	Pxuentşoling - Hindistanın sərhədi
AH51	Pişəvər - Dera İsmayıl Xan - Ketta
<b>Şimal, Mərkəzi Cənub-Qərbi Asiya</b>	
AH 60	Omsk - Çerlak - Priirtışskoye - Pavlodar - Semipalatinsk - Taskesken - Uçaral - Almatı - Kaskelen - Burubaytal
AH61	Kaşi - Turuqart - Torouqart - Nann - Bişkek - Georgiyevka - Korday - Merke -

	Çimkənd - Kızıl Orda - Aralsk - Karabutak - Aktyubinsk - Uralsk - Kamenka - Ozimki - Saratov - Borisoqlebsk - Voronej - Kursk - Krupets - Uk-rayna sərhədi
AH62	Petropavlovsk - Arkahk - Djezkazqan - Kızıl Orda - Çimkənt - Jibek Jolu - Çernyavka - Daşkənd - Sırdərya - Səmərqənd - Quzar - Termez - Xayratan - Məzari-Şərif
AH63	Samara - Kurlin - Poqodayevo - Uralsk - Atırau - Beynlu - Oazis - Nukus - Buxara-Quzar
AH 64	Barnaul - Veseloyarskiy - Krasniy Aul - Semipalatinsk - Pavlodar - Şiderti - Astana - Kokçetav - Petropavlovsk
AH 65	Kaşi - Arkakstan - İrkeştam - Santaş (Oş) - Karamık - Vahdat - Düşənbə - Tursunzadə - Uzun - Termez
AH66	Çin sərhədi - Kulma perevalı - Xoruq - Kulob - Vahdat - Düşənbə
AH67	Kuytan - Baketu - Baxtı - Taskesken - Semipalatinsk - Pavlodar - Şiderti - Karaqanda - Djezkazqan
AH68	Tsinxe - Alatavşankou-Dostık - Uçaral
AH 70	Ukrayna sərhədi - Donetsk - Volqoqrad - Həştərxan - Kotyayevka - Atırau - Beyneu - Jatıbay - (Aktau) - Bekdaş - Türkmənbaşı - Sərdar - Qudurolum - İnce-Boroun - Qorqan - Sarı - Semnan - Damqan Yazd - Anar - Bəndər Abbas
AH 71	Dilərəm - Zərəng - Milak - Zabol - Daştak
AH 72	Tehran - Kom-İsfahan - Şiraz - Buşer
AH 75	Tedjen - Sərəxs - Sarakxs - Məşhəd - Birdjan - Nehbəndan - Daştak - Zahedan - Çabaxar
AH 76	Polexumri - Məzari Şərif - Herat
AH77	Cebelsarj - Bamyān - Herat - Turqundi - Serketabad - Marı
AH78	Aşqabad - Çovdan perevalı - Bacgiran - Kaiçam - Şəbvezar - Kərman
AH 81	Larsi - Mtsxeta - Tbilisi - Sadoxlo - Baqrataşen - Vanadzor - Aştarak - Yerevan - Erasx - Sədərək (Türkiyənin sərhədi) Naxçıvan - Culfa - Ordubad -Aqarak - <u>Meqri - Ağbənd - Horadiz - Oazıməmməd - Ələt - Bakı - bərə -Aktau</u>
AH82	Rusiya Federasiyasının sərhədi - Leselidze - Suxumi - Senaki - Xaşuri Axaltsixi - (Vale) - Jdanov - Vavra - Qumri - (Akurik) - Aştarak - Yerevan Erasx - Qoris - Qafan - Meqri - Aqarak - Nurdüz - Culfa - İveoğlu
AH83	Qazax - Uzuntala - Paravakar - Yerevan
AH84	Doğubayazit - Diyarbakır - Qazantep - Toprakkale - (İskəndərün) - Adana İçel
AH 85	Rifahiye - Amasiya - Merzifon
AH86	Askale - Bayburt - Trabzon
AH 87	Ankara - Afyon - Uzak - İzmir

**Qeyd:** Mötərizələrdə göstərilən marşrutlar bilavasitə mötərizədən əvvəl olan yerdən şaxələnən marşrutlardır.

Altından xətt çəkilmiş sahələr Asya avtomobil yollarının potensial marşrutlarını bildirir.

“Bərə” sözü Tərəflərin üzərinə hər hansı bir öhdəlik qoyan müddə kimi təfsir edilməməlidir.

# Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinin təsnifatı və layihələndirmə

## NORMALARI

### I. ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinin təsnifatı və layihələndirmə normaları Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinin tikintisi, yeniləşdirilməsi və saxlanması üçün minimal standartları və tövsiyələri nəzərdə tutur. Tərəflər həm yeni yolların tikintisində, həm də artıq mövcud olan yolların yeniləşdirilməsində və təkmilləşdirilməsində bu müddəalara əməl edilməsi üçün səy göstərirlər. Bu normalar tikintili ərazilərə münasibətdə tətbiq edilmir.<sup>2</sup>

### II. ASİYA AVTOMOBİL YOLLARI MARŞRUTLARININ TƏSNİFATI

Asiya avtomobil yollarının təsnifatı  
1 saylı cədvəldə göstərildiyi kimi aparılır.

Cədvəl 1. Asiya avtomobil yollarının təsnifatı

Təsnifat	Təsvir	Örtüyün növü
Avtomagistral	Çıxışı (istifadəsi) nəzarət edilən	Asfalt-beton və ya sement-beton
I dərəcə	4 və ya artıq zolaq	Asfalt-beton və ya sement-beton
II dərəcə	İki zolaq	Asfalt-beton və ya sement-beton
III dərəcə	İki zolaq	Bitumla ikiqat emal edilmiş örtük

Təsnifatda qeyd olunan "avtomagistral" çıxışına (istifadəsinə) nəzarət edilən avtomobil yollarına aiddir. Çıxışına (istifadəsinə) nəzarət edilən avtomobil yolları müstəsna olaraq avtomobillər üçün nəzərdə tutulur. Çıxışına (istifadəsinə) nəzarət edilən avtomobil yollarının istifadəsi, yalnız müxtəlif səviyyəli yol kəsişməsindəki keçid vasitəsilə daxil olmaq üçün mümkündür. Çıxışına (istifadəsinə) nəzarət edilən avtomobil yolunun istifadəsi, avtomobillərin yüksək sürətlə hərəkət etmələrinin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə mopedlər, velosipedlər və piyadalar üçün qadağandır. Çıxışına (istifadəsinə) nəzarət edilən avtomobil yollarında bir səviyyəli kəsişmələr layihələndirilə bilməz, yolun aktiv hissəsi isə orta xətlə bölünməlidir.

"III dərəcə" yalnız yolun tikintisi üçün maliyyənin və/və ya yolun çəkilişi üçün ayrılmış torpaq sahəsinin az olduğu təqdirdə istifadə edilir. Yol örtüyü gələcəkdə, mümkün qədər tez bir müddət ərzində asfalt-beton və ya sement-betonla təzələnməlidir. "III dərəcə" ən aşağı səviyyəli arzuolunan standart kimi baxıldığı üçün III dərəcədən aşağı olan istənilən yol sahəsinin yeniləşdirilməsi üçün aparılan işləri təşviq etmək lazımdır ki, həmin yol sahəsi III dərəcəyə uyğunlaşdırılsın.

### III. ASİYA AVTOMOBİL YOLLARI ŞƏBƏKƏSİNƏ DAXİL OLAN YOLLARIN LAYİHƏLƏNDİRMƏ NORMALARI

#### 1. Ərazinin təsnifatı

Ərazinin təsnifatı 2-ci cədvəldə göstərilir.

*Cədvəl 2. Ərazinin təsnifatı*

Ərazinin təsnifatı	Uzunluq meyli
Düzənlik relyef (P)	0%-dən 10%-ə qədər
Təpəli relyef (X)	10-25%-dən yuxarı
Dağlıq relyef (Q)	25-60%-dən yuxarı
Dağ relyefi (K)	60%-dən yuxarı

## 2. Hesabi sürət

Hesabi sürət aşağıdakı rəqəmlərlə ölçülür: saatda 120, 100, 80, 60, 50, 40 və 30 km. Hesabi sürət, avtomobil yollarının təsnifatı və ərazinin təsnifatı arasındakı qarşılıqlı əlaqə 3-cü cədvəldə göstərilir. Saatda 120 km olan hesabi sürət yalnız avtomagistrala (çıxışı (istifadəsi) nəzarət edilən, ayırıcı zolağı və müxtəlif səviyyəli yol ayırıcısı olan avtomobil yollarına) münasibətdə tətbiq edilə bilər.

*Cədvəl 3. Hesabi sürət, avtomobil yollarının və ərazinin təsnifatı arasındakı qarşılıqlı əlaqə*

		(ölçü vahidi km/s)		
Ərazi	Avtomagistral	I dərəcə	II dərəcə	III dərəcə
Düzənlik relyef (P)	120	100	80	60
Təpəli relyef (X)	100	80	60	50
Dağlıq relyef (Q)	80	50	50	40
Dağ relyefi (K)	60	50	40	30

## 3. En profili

4 sayılı cədvəldə hər növ yol üzrə yolun qırağı, hərəkət zolağının eni, yol kənarının eni, ayırıcı xəttin eni, yol örtüyünün mailliyi və yol kənarının mailliyi ölçüləri göstərilir.

Təkidlə tövsiyə olunur ki, piyadaların, velosipedlərin və arabaların hərəkəti, lazım gəldikdə, avtomobillərin maneəsiz hərəkətinə mane olan sahələr-də xüsusi keçidlər və/və ya səkilər tikməklə, avtomobillərin hərəkətindən ayrılınsın.

## Trassanın planı

Plandakı yol onun keçdiyi yerin topoqrafik xüsusiyyətlərinə uyğun olmalıdır. Plandakı əyrilərin minimal radiuslarını ancaq zəruri olduqda və keçid əyrilərinin məcmusuna tətbiq etmək lazımdır. Hər bir halda planda mübahisəli əyrilərdən qaçmaq lazımdır. 5-ci cədvəldə şose yollarının hər bir dərəcəsi üzrə planda əyrilərin minimal radiusları qeyd olunmalıdır.

*Cədvəl 5. Yolun trassasının planında əyrilərin minimal radiusları*

Yer	Avtomagistral	(Ölçü vahid i: m)
-----	---------------	-------------------

Düzənlik relyef (P)	520 (1000)	I dərəcə 350(600)	II dərəcə 210	III dərəcə 115
Təpəli relyef (X)	350(600)	210(350)	115	80
Dağlıq relyef (Q)	210(350)	80(110)	80	50
Dağ relyefi (K)	115(160)	80(110)	50	30

**Qeyd:** Mötərizədəki rəqəmlər tövsiyə xarakteri daşıyır.

Plandakı əyrilərin minimal radiuslarının ancaq istisna hallarda məhdudlaşdırılması tövsiyə olunur, amma digər hallarda müvafiq minimal radiuslara 50-100 faiz yüksək olan əyriləri radiusu tətbiq olunmalıdır.

Əyrilərin planda dağlıq və dağ relyefi şəraitində layihələndirilməsi zamanı onların uzununa profildən və əyrilər arasındakı məsafə ilə vəhdətdə nəzərdən keçirilməsi tövsiyə olunur.

Keçid əyriləri 6-cı cədvəldə qeyd olunan parametrlərdən az olan radiuslu əyrilərin birləşdirilməsi üçün layihələndirilməlidir. Onların radiuslarının 6-cı cədvəldə qeyd olunan parametrləri iki dəfə keçdiyi halda da keçid əyrilərinin layihələndirilməsi tövsiyə olunur.

**Cədvəl 6. Keçid əyrilərinin layihələndirilməsi tələb olunan radiuslar**

Yer	Avtomagistral	(Ölçü vahidi: m)		
		I dərəcə	II dərəcə	III dərəcə
Düzənlik relyef (P)	2 100	1 500	900	500
Təpəli relyef (X)	1 500	900	500	350
Dağlıq relyef (Q)	900	500	350	250
Dağ relyefi (K)	500	500	250	130

Keçid əyrilərinin minimal radiuslarına münasibətdə 7-ci cədvəldə qeyd olunan parametrlərin tətbiq olunması tövsiyə olunur.

**Cədvəl 7. Keçid əyrilərinin minimal uzunluğu**

Yer	Avtomagistral	(Ölçü vahidi: m)		
		I dərəcə	II dərəcə	III dərəcə
Düzənlik relyef (P)	100	85	70	50
Təpəli relyef (X)	85	70	50	40
Dağlıq relyef (Q)	70	50	40	35
Dağ relyefi (K)	50	50	35	25

Virajın maksimal mailliyi bütün yerlər üçün 10 faizə bərabər olmalıdır.

## 5. Uzununa profil

Təpəlik yerdə yolun profili, yerin relyefinin düzənləndirildiyi halda tökmənin və qazmanın iqtisadi əlverişliliyini nəzərə alaraq mümkün qədər daha hamar olmalıdır. Yolun uzununa mailliyinin maksimal yolverilən kəmiyyətinin seçimi zamanı nəzərə almaq lazımdır ki, onun sonrakı modernləşdirilməsi ilkin sərmayələrin itirilməsinə gətirib çıxara bilər.

8-ci cədvəldə qeyd olunmuş mailliyin maksimal parametrləri bütün dərəcəli şose yolları

üçün istifadə olunur.

*Cədvəl 8. Maksimal şaquli maillik*

Yerin təsnifatı	Maksimal şaquli maillik
Düzənlik relyef (P)	4%
Təpəli relyef (X)	5%
Dağlıq relyef (O)	6%
Dağ relyefi (K)	7%

Yolun yoxuş sahəsinin uzunluğu 9-cu cədvəldə qeyd olunanları keçdiyi hallarda intensiv yük hərəkəti zamanı yoxuşda əlavə hərəkət zolaqlarının tikilməsi tövsiyə olunur.

I dərəcəli yol və avtomagistralların yoxuşunda əlavə hərəkət zolağı qurğusu tövsiyə olunan sahənin mailliyinin lazımi uzunluğu 9-cu cədvəldə göstərilmişdir.

*Cədvəl 9. Müxtəlif uzunluqlu maillikdə daha çox qalxma gərginliyi*

Yerin təsnifatı	Avtomagistral	I dərəcə
Düzənlik relyef	3%-800 m	3%-900 m
	4%-500 m	4%-500 m
Təpəli relyef (X)	4%-700 m	4%-800 m
	5%-500 m	5%-600 m
Dağlıq relyef (Q)	5%-600 m	5%-700 m
	6%-500 m	6%-500 m
Dağ relyefi (K)	6%-500 m	6%-500 m
	7%-400 m	7%-400 m

## 6. Yol örtüyü

Yolun hərəkət hissəsi sement, beton və ya asfaltdan ibarət olmalıdır. Bununla belə, III dərəcəli yollar qarışdırılmış qırmaqdaş örtüyə malik ola bilər.

Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinin bir çox sahələrində örtüklər kifayət qədər olmayan yüklənmə qabiliyyətindən xarab olurlar. Bununla əlaqədar olaraq, yol örtüyünün zədələnməsinə yol verməmək və yekun nəticədə yolların saxlanmasına olan xərcləri ixtisar etməkdən ötrü əsaslı surətdə örtüyə düşən hesabi yükü müəyyənləşdirmək lazımdır.

Bununla bərabər, yol örtüyünün layihələndirilməsi zamanı aşağıdakı amilləri nəzərə almaq lazımdır:

a) oxa düşən yük;

b) hərəkətin intensivliyi;

c) örtüyün əsasında və yer yatağında istifadə olunacaq materialların keyfiyyəti (belə ki, tikinti materiallarının keyfiyyəti ölkələr üzrə fərqlidir, yol örtüklərinin hesabı üzrə təlimat Asiya avtomobil yolları şəbəkəsinin layihələndirilməsi normalarına daxil edilməmişdir).

## 7. Hesabi yük

Örtük yükləri (maksimal ox yükləri) ağır nəqliyyat vasitələrinin və xüsusən də konteynerlərin daşınması üçün istifadə olunan nəqliyyat vasitələrindən artımı nəzərə alınaraq təyin olunmalıdır. Yolların öncədən xarab olmasının qarşısını almaqdan və onların saxlanılmasına olan xərclərin ixtisar edilməsindən ötrü Asiya avtomobil yolları şəbəkəsi

beynəlxalq avtomobil yolları şəbəkəsi kimi yüksək yüklənmə qabiliyyəti olan yol örtüklərinə malik olmalıdır.

Minimal yük qismində qurğuların layihələndirilməsi üçün tam yüklənmə zamanı yedək tərəfindən yaradılan beynəlxalq standartlara müvafiq olan HS 20-44 minimal yük hesab olunmalıdır.

### **8. Körpüaltı qabarit**

Minimal körpüaltı qabarit konteynerlərin təhlükəsiz daşınması beynəlxalq standartlar üçün tələb olunan (İSO) 4.5 m-dən ibarət olmalıdır. Bununla bərabər, mövcud qurğuların yenidən qurulması dəyərinin yüksək olmasından dolayı, məsələn: körpülər, kifayət qədər körpüaltı qabaritin təmin edilməsi mümkün olmadığı hallarda alçaq enməli yedəklərdən istifadə oluna bilər.

### **9. Ətraf mühit**

Yeni yolların tikintisinin layihələndirilməsi zamanı milli normalara müvafiq olaraq onların ətraf mühitə təsirinin qiymətləndirilməsi aparılmalıdır. Həmçinin, mövcud avtomobil yollarının yenidən qurulması və ya əhəmiyyətli dərəcədə modernləşdirilməsi zamanı belə qiymətləndirməni nəzərə alaraq bu müddəanın genişləndirilməsi arzuolunandır.

### **10. Yol hərəkətinin təhlükəsizliyi**

Asiya avtomobil yollarının inkişafı zamanı Tərəflər yol hərəkəti təhlükəsizliyi məsələlərinə hərtərəfli diqqət yetirirlər.

## **ƏLAVƏ III**

### **Asiya avtomobil yollarının tanınması və nişanlanması**

1. Asiya avtomobil yollarının tanınması və nişanlanması üçün istifadə olunan işarə dördkünc formaya malikdir.

2. Bu işarə rəb rəqəmi ilə nişanlanan, bir qayda olaraq, nömrəsi ardınca gələn AH hərflərindən ibarətdir.

3. İşarə ağ və ya qara yazıya malikdir; o, digər yazılarla birləşdirilə, yaxud onlara uyğunlaşdırıla bilər.

4. İşarə elə ölçüdə olmalıdır ki, sürətlə hərəkət edən nəqliyyat vasitəsinin sürücüsü bu işarəni asanlıqla tanıya və anlaya bilsin.

5. Asiya avtomobil yollarının marşrutlarının tanınması və nişanlanması üçün nəzərdə tutulan işarə milli standartlara müvafiq yolların nişanlanmasını əks etdirən işarələrin istifadə olunması imkanını istisna etmir.

6. Asiya avtomobil yollarının marşrutlarının nömrələri həmin ölkənin qeyd olunan işarələr sistemində daxil edilir. Nömrə nişanlı işarə hər bir giriş və ya yolaçıyıcında, həm də onlardan sonra quraşdırıla bilər.

7. Dövlət həm Asiya avtomobil yolları şəbəkəsi haqqında Hökumətlərarası Sazişin, həm də Beynəlxalq avtomagistrallar haqqında Avropa Sazişinin iştirakçısı olduğu halda, marşrutlar ya Asiya avtomobil yollarının, ya da Avropa beynəlxalq avtomagistrallarının nişanlarına, yaxud da Tərəflərin baxışına əsasən bu və ya digər işarələrlə nişanlanır.

8. Əgər Asiya avtomobil yolları marşrutu digər marşrutla keçərsə və ya Asiya avtomobil yolları marşrutu digər marşrutları kəsərsə, onda belə giriş yaxud yolaçıyıcının əvvəlində Asiya avtomobil yolları marşrutunun müvafiq nömrələrinin göstərilməsi tövsiyə olunur.

## "Asiya Avtomobil Yolları Şəbəkəsi haqqında Hökumətlərarası Saziş"ə dair

### AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ BƏYANATI

1. Azərbaycan Respublikası bəyan edir ki, "Asiya Avtomobil Yolları Şəbəkəsi haqqında Hökumətlərarası Saziş"in 15-ci maddəsinə müvafiq olaraq, onun müddəaları Azərbaycanın və Ermənistanın ərazilərini birləşdirən marşrutlara münasibətdə tətbiq oluna bilməz.

2. Azərbaycan Respublikası bəyan edir ki, bu bəyanatın 1-ci bəndinin müddəalarını istənilən zaman dəyişdirmək və ya ləğv etmək hüququnu özündə saxlayır və digər Tərəflər hər hansı bu cür dəyişikliklər və ləğvetmələr haqqında məlumatlandırılacaqlar.

---

<sup>1</sup> Marşrut nömrələrinin təyin edilməsi məqsədilə Rusiya Federasiyası, onun coğrafi uzunluğu baxımından iki subregiona daxil edilmişdir.

<sup>2</sup> Tərəf tikintili əraziləri öz tələblərinə uyğun olaraq göstərir.